

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ
ТА МАКРОЕКОНОМІЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

Україна: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

СЦЕНАРІЇ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО ЗРОСТАННЯ

КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗ

№ 55

Квітень
2023

Консенсус-прогноз «Україна: сценарії відновлювального зростання» було підготовлено з метою висвітлення консенсусного бачення щодо найбільш вірогідного сценарію відновлення економіки після зміни економічного становища, спричиненого повномасштабною війною, розпочатою рф 24 лютого 2022 року, яка змусила українське суспільство адаптуватися до функціонування в умовах повної невизначеності стосовно масштабів, інтенсивності та тривалості бойових дій.

Консенсус-прогноз – це усереднені значення основних прогнозних показників економічного і соціального розвитку України, які розраховані як медіана на основі експертних оцінок учасників опитування – провідних фахівців у сфері макроаналізу та прогнозування.

Публікація «Консенсус-прогноз» – періодичне видання Міністерства економіки України, що готується департаментом стратегічного планування та макроекономічного прогнозування, головною метою діяльності якого є вироблення рекомендацій з економічної політики щодо забезпечення стабільного й збалансованого економічного зростання України та макроекономічне прогнозування можливих сценаріїв розвитку країни.

Публікація стане в нагоді урядовцям, фахівцям центральних та місцевих органів виконавчої влади, науковцям, представникам громадських організацій, усім, кого цікавлять питання соціально-економічного розвитку країни, макроекономічного прогнозування.

Наведений у публікації прогноз економічного і соціального розвитку України на 2023-2026 роки розрахований на базі матеріалів, наданих експертами Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Національного банку України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Державного науково-дослідного інституту інформатизації та моделювання економіки, Інституту еволюційної економіки, Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України», ДП «Укрпромзовнішекспертиза», Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, Міжнародного центру перспективних досліджень, Dragon Capital, CASE Україна та АТ «УКРСИББАНК».

Звертаємо увагу на те, що всі прогнозні показники, надані учасниками опитування, не є офіційними прогнозами установ, а лише експертними оцінками фахівців. Результати опитування експертів, що проводилося у квітні 2023 року, наведено у даному випуску консенсус-прогнозу.

Ми висловлюємо щире подяку всім спеціалістам, які брали участь у цій роботі.

При використанні матеріалів посилання на джерело обов'язкове.

© Міністерство економіки України

ЗМІСТ

СТАН СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	4
ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ	6
РИЗИКИ / ЯВИЩА НА 2023-2026 РОКИ	11
УЗАГАЛЬНЕНІ ПРИПУЩЕННЯ КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ.....	15
ОСНОВНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЗА 2015-2022 РОКИ	16
ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2023 РІК	17
ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2024-2026 РОКИ.....	19
ДИНАМІКА ІНТЕГРАЛЬНИХ ОЦІНОК РИЗИКІВ / ЯВИЩ НА 2023–2026 РОКИ	21
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ ДО ТАБЛИЦЬ	22

Видання підготовлено Міністерством економіки України та містить матеріали, що були представлені провідними експертами (організаціями), які здійснюють свою діяльність у галузі макроекономічного аналізу та прогнозування.

Метою проведення опитування є підвищення якості макроекономічних прогнозів шляхом вираження експертної думки (поточних економічних тенденцій, результатів досліджень, прогнозів), визначення перспектив стосовно подальших шляхів розвитку країни та обміну інформацією між основними прогнозуючими організаціями (урядовими установами, міжнародними фінансовими організаціями, науково-дослідними інститутами, аналітичними центрами, недержавними організаціями тощо).

СТАН СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Економіка України з 2014 року функціонує в умовах гібридної війни РФ проти України. Але повномасштабна війна РФ на початку 2022 року – новий і надзвичайний виклик: людські втрати, тимчасова окупація і бойові дії на значній території, руйнування виробничих, житлових фондів та інфраструктури – перелік далеко не всіх викликів, перед якими опинився бізнес, населення та влада.

Економіці довелося також пристосуватись до:

- міграції населення, коли ~29% населення було вимушене покинути свої домівки, що, відповідно, позначилося на зниженні споживання, втраті робочих місць;
- суттєвого звуження логістичних маршрутів;
- значного дефіциту електроенергії та запровадження у жовтні-грудні графіків відключень;
- зростання витрат на оборону;
- понесених величезних збитків внаслідок російської агресії.

Довідково. Згідно з оновленою доповіддю Світового банку «Швидка оцінка збитків і потреб в Україні» (RDNA2) за перший рік війни: прямі збитки становлять понад 135 млрд дол. США, економічні збитки – близько 290 млрд дол. США, потреби на реконструкцію та відновлення – приблизно 411 млрд дол. США.

Втім, успіхи Збройних сил України на полі бою, злагоджена робота Уряду й бізнесу, незламний дух населення, швидкість відновлення зруйнованих/пошкоджених об'єктів критичної інфраструктури вітчизняними службами, а також системна фінансова підтримка з боку міжнародних партнерів дозволили **втримати економічний фронт.**

Як результат:

- падіння ВВП за підсумком року склало 29,1% і є суттєво меншим, ніж очікували більшість експертів на початку вторгнення, коли оцінки варіювалися в межах 40-50% падіння ВВП;
- **Довідково.** Найглибше падіння ВВП за роки спостереження відбулося в II кварталі (на 36,9%). Своєю чергою, заходи Уряду з підтримки бізнесу стримали економіку від ще більшого падіння (падіння ВВП на 30,6% у III кварталі). Але енергійний терор і штучне гальмування «Зернової ініціативи» з боку РФ негативно вплинули на динаміку IV кварталу (падіння на 31,4%).
- зростання споживчих цін за рік становило 26,6% (у річному обчисленні) і також виявилось меншим і умовно співставним зі зміною цін у низці країн Європи, без впливу чинників війни;
- а бізнес, після зупинення в лютому-березні 2022 року роботи майже 86,1% підприємств, адаптувався до складних умов і повернувся до роботи так, що в листопаді 2022 року лише 31,7% підприємств були такими, що призупинили чи зупинили роботу (дані Advanter Group).

Отже, незважаючи на всі складнощі і виклики, Україні в умовах війни вдалось:

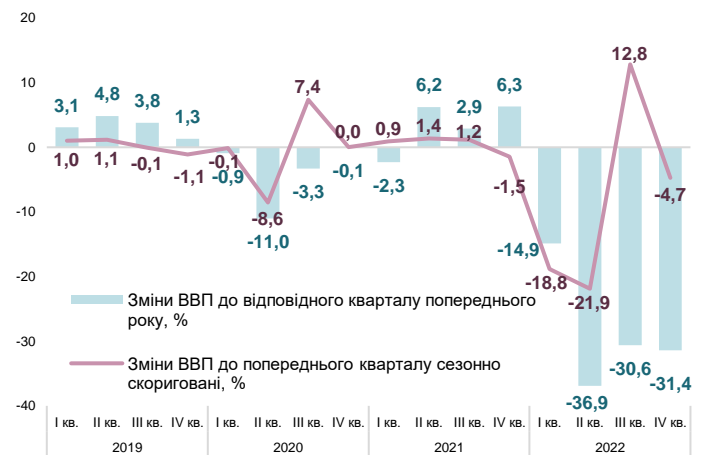
- зберегти відносно макроекономічну та цінову стабільність;

Рис. 1 Тимчасово окуповані території та їх частка в структурі ВРП та промислового виробництва

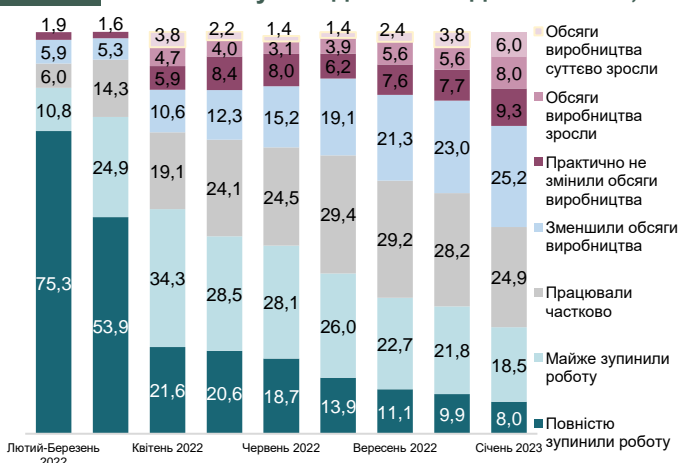
Джерело. Держстат

Рис. 2 Зміна ВВП в Україні

Джерело. Держстат

Рис. 3 Стан бізнесу по відношенню до 23.02.2022, %

Джерело. Advanter Group

- подолати масштабну зупинку виробництва та наслідки відпливу трудових ресурсів, спричиненого переміщенням до безпечних місць.

На початку 2023 року економіка України продовжує демонструвати високий рівень адаптивності до поточних викликів війни.

Виграна Україною «енергетична війна» додала оптимізму бізнесу, який покращив свої настрої щодо майбутнього та активізував діяльність.

Так, у березні (порівняно до відповідного періоду 2022 року) зростання ВВП оцінено Мінекономіки на рівні 32% [±2%], а в цілому за I кв. падіння не перевищило 14%.

Споживча інфляція продовжує сповільнюватися – у березні до 21,3% (у річному обчисленні). Такий показник інфляції свідчить про здатність до успішного реагування внутрішнього ринку на перманентні руйнівні зміни, спричинені війною, адаптацію економіки до змін та надвисокий рівень резистентності економіки та суспільства до умов війни. Загалом показник споживчої інфляції є співставним зі зміною цін у низці країн, які не зазнали руйнації унаслідок війни.

Але війна в усіх її проявах позначається на всіх сферах діяльності, у т.ч. на обсягах експорту, що через знищення виробничих потужностей та транспортної інфраструктури, блокування портів в акваторії Чорного та Азовського морів та, відповідно, втрату традиційних логістичних шляхів, зменшився. Для підтримки вітчизняних виробників у складних «воєнних» умовах, у 2022 році були запроваджені заходи з лібералізації торгівлі, встановлені Регламентом Європейського Парламенту та Ради № 2022/870 про тимчасову лібералізацію торгівлі, які доповнюють торгові поступки, що застосовуються до української продукції відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС. Також дія «Зернової ініціативи» (підписана 01.08.2022 та пролонгована 18.03.2023 додатково на 120 днів) у поєднанні з розширенням спроможності річкових портів дозволила частко розблокувати експорт та спрямувати українське зерно на зовнішній ринок, що позначилось на ринках країн, які мають спільний кордон з Україною. Але питання поступово вирішується, ЄС для підтримки фермерів країн, на яких вплинув імпорту із України, надасть пакет фінансової допомоги.

Руйнівний тиск війни постійно компенсується політикою Уряду щодо перенесення тягаря воєнних наслідків з бізнесу та населення на Державу через механізми гарантії і програми підтримки, фіксацію курсу гривні, заморожування тарифів для населення та інші, **що стало можливим саме завдяки отриманню фінансової допомоги від міжнародних партнерів.**

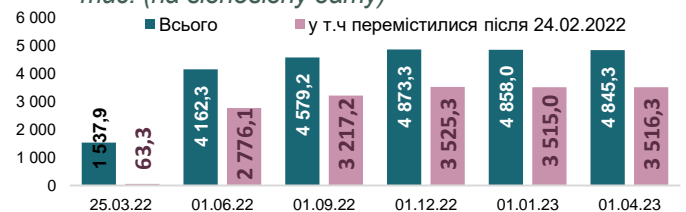
З початку війни спостерігалась активна міжнародна фінансова підтримка України. Загалом із початку повномасштабного вторгнення рф в Україну (станом на квітень 2023 року) до державного бюджету залучено 46,3 млрд дол. США міжнародної фінансової допомоги. Це дозволяє забезпечити фінансування першочергових потреб бюджету, зокрема соціальних витрат, та допомагає забезпечити фінансову стійкість України.

Рис. 4 Кількість населення, які перетнули український кордон, млн (на відповідну дату)

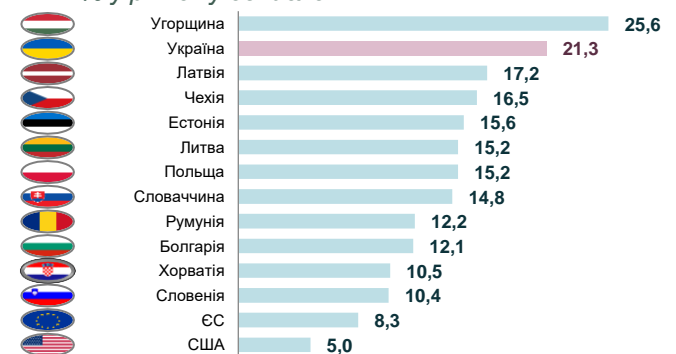
* відображає транскордонні переміщення (а не фізичних осіб). З 18 по 23 лютого до рф з Донецької та Луганської областей переїхали ще 105 тисяч осіб.
** відображає транскордонні переміщення (а не фізичних осіб). Повернення в Україну можуть мати маятниковий характер.
Джерело. <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>

Рис. 5 Кількість внутрішньо переміщених осіб, тис. (на відповідну дату)

Джерело. Мінсоцполітики

Рис. 6 Зміни (гармонізованих) споживчих цін деяких країн та України в березні 2023 року, % у річному обчисленні

Джерело. Держстат, Eurostat, U.S. Bureau of Labor Statistics

Рис. 7 Експорт товарів та послуг, щомісяця, млн дол. США

Джерело. Національний банк України, розрахунки Мінекономіки

ПРОГНОЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Повномасштабна війна рф на території України з 24 лютого 2022 року кардинально змінила як умови функціонування економіки, так і умови прогнозування. Високий ступінь невизначеності, а також високодинамічна та непередбачувана ситуація у сфері національної та регіональної безпеки через зміни ситуації на фронті, інтенсивності та географії бойових дій та їх наслідків, наявність атак на критичну інфраструктуру унеможливили застосування традиційних форм та підходів до процесу аналізу та прогнозування економічного і соціального розвитку країни та змусили виробити нові підходи та алгоритми прогнозування з використанням даних з нових джерел (відповідно до чинного законодавства органи державної статистики призупинили оприлюднення більшої частини статистичної інформації як у період дії воєнного стану або стану війни, так і протягом трьох місяців після його завершення).

Кожен експерт змушений надбудувати нові алгоритми та методики прогнозування «воєнного» часу, зокрема набрали вагу поведінкові моделі, ситуаційний аналіз, моніторингові опитування тощо, які стали здійснюватися не тільки в режимі реального часу, а й з підвищеною частотою, з більшою варіативністю змін та за ширшим колом показників, у т.ч. через нестачу офіційних статистичних даних в умовах воєнного стану.

Саме тому в 2022 році не проводилися відповідні зустрічі з консенсус-прогнозу, у той час як з початком поступового відновлення оприлюднення статистичної інформації, зокрема Держстатом, уже у 2023 році ми повертаємось до традиційної практики формування консенсус-прогнозу.

З огляду на перманентні зміни сьогодення, які постійно змінюють наше майбутнє, представлені до Вашої уваги прогнози макроекономічних показників на 2023-2026 роки варто розцінювати як вірогідні варіанти із суттєво ширшими діапазонами відхилень від наведених у них значень, ніж таке відхилення мало б місце в прогнозах мирного часу.

Підтвердженням цьому є відсутність чіткої визначеності в експертному середовищі щодо перспектив розвитку ситуації в Україні. Зокрема, опитані експерти дають різні тенденції економічного розвитку на поточний рік – від подальшого падіння

вітчизняної економіки (такий варіант очікують майже половина експертів), серед яких найгірша оцінка – падіння реального ВВП на 5% до відновлювального зростання – найкраща оцінка «плюс» 2,5% зростання реального ВВП.

Щодо наступного року, то попри єдність думок щодо зростання економіки такі оцінки мають значну варіативність – від незначних 0,5% зростання до прискореного відновлення на рівні 5,4% реального ВВП.

Широкий діапазон коливань зберігається і за низкою інших показників, зокрема в оцінці показників зовнішнього сектору, соціальних показників тощо.

Водночас, більшість експертів єдині у своїй думці щодо зниження тиску на бюджет (медіанне значення дефіциту зведеного бюджету скоротиться з 19,7% ВВП у 2023 році до 14,9% ВВП у 2024 році), уповільнення інфляційних процесів (з 19,7% у 2023 році до 11% у 2024 році), стабільності фінансової підтримки України та, відповідно, достатності резервів для підтримання обмінного курсу гривні.

Висока варіативність наявних прогнозів підтверджує, що на якість прогнозу сьогодні впливає не стільки якість модельного апарату, скільки висока поточна невизначеність, доступність і якість звітних даних, очікування щодо запланованих кроків відновлення економіки. Водночас експерти звертають увагу й на більшу залежність національної економіки від зовнішньої стабільності та передбачуваності.

Разом з тим, за поточних «воєнних» умов професійність аналітиків, поширеність та активність в обміні думками відіграють ключове значення для прогнозування.

Наразі консенсус-прогноз, незважаючи на значні розбіжності між позиціями експертів, залишається одним з ефективних механізмів прийняття управлінських рішень, навіть, незважаючи на той факт, що він не може передбачати несистемні шоки.

Консенсус-прогноз на 2023-2024 роки

(станом на квітень 2023 року)

Показник	Період	2023 рік	2024 рік	2023 рік		2024 рік	
		Медіана		MIN	MAX	MIN	MAX
Національні рахунки		млрд грн					
Номінальний ВВП		6 079,9	7 211,5	5 799,0	7 000,0	6 960,0	8 000,0
Національні рахунки		%, річна зміна					
Реальний ВВП		0,3	3,8	-5,0	2,5	0,5	5,4
Споживання		2,4	2,6	-2,7	6,4	-4,0	4,1
Приватне		5,5	4,9	-0,3	7,6	4,6	8,9
Державне		3,3	-7,2	-1,4	5,6	-19,1	1,2
Валове нагромадження основного капіталу		8,9	12,9	-2,4	14,0	0,4	24,7
Експорт товарів та послуг		-3,2	4,1	-15,0	1,5	2,0	5,9
Імпорт товарів та послуг		2,3	5,7	-7,0	7,5	-10,4	12,6
Випуск окремих секторів економіки		%, річна зміна					
Сільське господарство		-1,0	5,8	-10,0	5,9	0,5	7,0
Промислове виробництво		0,2	2,7	-14,0	1,4	1,0	8,8
Інфляція		індекс (%)					
Дефлятор ВВП (середній за рік)		122,2	117,0	114,7	125,0	113,0	119,0
Індекс споживчих цін (середній за рік)		120,7	115,0	111,8	125,5	108,2	117,1
грудень до грудня попереднього року		119,7	111,0	109,7	123,6	106,7	117,0
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		126,4	120,5	116,8	135,2	114,6	123,0
грудень до грудня попереднього року		126,3	116,4	122,0	127,1	114,3	120,0
Зовнішній сектор		млрд дол. США					
Рахунок поточних операцій		-6,6	-8,4	-20,4	5,0	-11,1	-2,1
Обсяг експорту товарів та послуг		55,1	59,2	47,4	65,2	49,3	76,8
обсяг експорту товарів		40,2	42,5	35,5	46,3	39,5	55,6
Обсяг імпорту товарів та послуг		91,2	90,1	63,4	94,7	67,8	106,9
обсяг імпорту товарів		61,0	66,1	51,6	66,1	53,0	80,2
Фінансовий рахунок		-13,2	-6,8	-1,2	-17,1	-3,3	-9,3
Прямі іноземні інвестиції		-0,6	-2,8	0,3	-2,3	0,7	-4,2
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		29,5	30,3	26,0	33,5	27,0	34,9

Продовження таблиці 1

Показник	Період	2023 рік	2024 рік	2023 рік		2024 рік	
		Медіана		MIN	MAX	MIN	MAX
Зовнішній сектор		% ВВП					
Рахунок поточних операцій		-4,2	-5,0	-4,0	3,2	-6,1	-1,2
Обсяг експорту товарів та послуг		35,3	35,5	34,2	42,3	31,2	44,2
обсяг експорту товарів		25,8	25,5	23,1	30,0	22,3	32,0
Обсяг імпорту товарів та послуг		58,5	54,1	45,8	60,1	42,9	65,1
обсяг імпорту товарів		39,1	39,7	36,6	41,7	32,4	48,8
Фінансовий рахунок		-14,1	-7,2	-0,8	-3,0	-1,9	-3,2
Прямі іноземні інвестиції		-0,4	-1,7	0,2	-1,5	0,4	-2,5
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		18,9	18,2	17,7	21,8	17,0	21,1
Зовнішній сектор		%, річна зміна (вартісний вимір)					
Обсяг експорту товарів та послуг		-3,4	8,8	-16,9	14,3	4,0	17,8
Обсяг імпорту товарів та послуг		9,9	6,2	-23,6	14,1	-7,6	15,7
Обмінний курс, грн./дол. США							
Середній		38,98	43,30	37,45	42,00	39,83	44,87
Кінець періоду		41,25	42,70	38,00	43,00	37,00	50,72
Державні фінанси		млрд грн					
Доходи зведеного бюджету		2 419,5	2 788,6	1 535,0	2 741,0	1 947,0	3 231,0
Видатки зведеного бюджету		3 618,8	3 866,0	2 724,0	3 780,0	2 800,0	4 277,3
Сальдо зведеного бюджету		-1 199,3	-1 077,4	-925,0	-1 463,0	-614,0	-1 507,8
Державний борг (прямий та гарантований)		5 249,6	6 329,7	4 423,0	6 920,7	5 500,0	8 156,9
Державні фінанси		% ВВП					
Доходи зведеного бюджету		39,8	38,7	25,9	47,3	27,8	45,0
Видатки зведеного бюджету		59,5	53,6	45,9	64,9	40,0	60,0
Сальдо зведеного бюджету		-19,7	-14,9	-16,0	-24,0	-8,5	-19,0
Державний борг (прямий та гарантований)		86,3	87,8	76,0	108,8	78,6	102,8
Соціальні показники							
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років, млн осіб		12,2	12,4	11,7	13,3	12,0	14,8
Кількість безробітних у віці 15-70 років (за методологією МОП), млн осіб		2,6	2,1	1,3	3,5	1,5	2,4
Рівень безробіття населення у віці 15-70 років (за методологією МОП), у % до робочої сили відповідної вікової групи		19,8	15,3	10,0	26,1	11,1	20,0
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		16 723	19 064	14 298	18 166	16 686	22 532
Середньомісячна заробітна плата, скоригована на індекс споживчих цін, % до попереднього року		1,7	4,5	-10,6	5,0	-1,0	7,9

Консенсус-прогноз на 2025-2026 роки

(станом на квітень 2023 року)

Показник	Період	2025 рік	2026 рік	2025 рік		2026 рік	
		Медіана		MIN	MAX	MIN	MAX
Національні рахунки		млрд грн					
Номінальний ВВП		8 289,8	9 657,5	7 000,0	9 353,7	5 000,0	10 880,9
Національні рахунки		%, річна зміна					
Реальний ВВП		5,2	4,8	3,0	6,8	4,0	7,3
Споживання		4,1	5,5	3,4	5,5	4,7	6,7
Приватне		6,7	7,2	5,6	10,8	2,2	7,2
Державне		-2,1	2,6	-17,1	1,7	-1,6	8,1
Валове нагромадження основного капіталу		18,6	17,0	2,6	24,4	3,8	20,0
Експорт товарів та послуг		5,8	7,5	5,4	7,4	6,9	10,0
Імпорт товарів та послуг		7,1	8,8	0,6	13,7	5,8	15,0
Випуск окремих секторів економіки		%, річна зміна					
Сільське господарство		5,3	6,2	4,0	7,0	3,8	7,0
Промислове виробництво		5,9	6,8	4,7	8,0	5,5	10,0
Інфляція		індекс (%)					
Дефлятор ВВП (середній за рік)		111,2	111,0	108,2	116,0	106,5	114,0
Індекс споживчих цін (середній за рік)		109,2	108,0	105,5	113,0	105,2	112,0
грудень до грудня попереднього року		109,8	109,5	105,0	114,0	106,3	111,0
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		113,9	111,5	110,8	119,0	107,6	117,0
грудень до грудня попереднього року		113,7	110,6	109,0	117,0	107,4	115,0
Зовнішній сектор		млрд дол. США					
Рахунок поточних операцій		-5,5	-7,4	-8,7	-3,5	-13,5	-4,3
Обсяг експорту товарів та послуг		66,8	78,7	52,7	88,6	58,0	100,5
обсяг експорту товарів		49,8	58,7	42,0	65,3	45,5	74,8
Обсяг імпорту товарів та послуг		88,2	106,6	75,3	126,1	86,6	141,7
обсяг імпорту товарів		68,9	78,4	57,7	103,4	67,5	119,0
Фінансовий рахунок		-7,4	-8,8	-4,5	-9,3	-8,7	-13,7
Прямі іноземні інвестиції		-4,8	-4,5	0,5	-10,5	-0,8	-14,3
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		31,5	31,5	28,0	35,5	30,8	35,6

Продовження таблиці 2

Показник	Період	2025 рік	2026 рік	2025 рік		2026 рік	
		Медіана		MIN	MAX	MIN	MAX
Зовнішній сектор		% ВВП					
Рахунок поточних операцій		-3,1	-3,6	-4,7	-1,8	-6,3	-3,0
Обсяг експорту товарів та послуг		37,1	37,9	30,0	46,0	29,7	47,9
обсяг експорту товарів		27,7	28,2	23,9	33,9	23,3	35,6
Обсяг імпорту товарів та послуг		49,0	51,3	42,9	68,0	39,5	66,6
обсяг імпорту товарів		38,3	37,7	31,2	55,8	29,8	56,0
Фінансовий рахунок		-7,9	-8,2	-2,3	-5,0	-3,6	-6,4
Прямі іноземні інвестиції		-2,6	-2,2	0,3	-5,7	-0,4	-6,7
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		17,5	15,2	15,6	19,0	14,4	16,6
Зовнішній сектор		%, річна зміна (вартісний вимір)					
Обсяг експорту товарів та послуг		8,8	12,4	6,9	15,4	10,1	15,0
Обсяг імпорту товарів та послуг		9,9	11,5	-2,5	17,9	8,9	15,0
Обмінний курс, грн./дол. США							
Середній		46,06	46,50	43,60	47,00	44,00	50,00
Кінець періоду		43,50	45,00	35,00	48,00	32,00	52,00
Державні фінанси		млрд грн					
Доходи зведеного бюджету		3 124,1	3 452,4	2 614,0	3 730,0	2 620,0	4 562,0
Видатки зведеного бюджету		4 047,0	4 336,5	3 267,0	4 558,0	3 283,0	5 159,0
Сальдо зведеного бюджету		-828,0	-671,5	-419,9	-1 403,1	-381,0	-1 305,7
Державний борг (прямий та гарантований)		6 298,6	5 979,7	5 100,0	8 974,7	5 000,0	9 656,2
Державні фінанси		% ВВП					
Доходи зведеного бюджету		37,7	35,7	32,0	45,0	27,9	44,2
Видатки зведеного бюджету		48,8	44,9	40,0	55,0	35,0	50,0
Сальдо зведеного бюджету		-10,0	-7,0	-5,0	-15,0	-4,0	-12,0
Державний борг (прямий та гарантований)		76,0	61,9	62,4	97,2	53,3	88,7
Соціальні показники							
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років, млн осіб		12,7	13,4	12,0	15,5	13,0	15,6
Кількість безробітних у віці 15-70 років (за методологією МОП), млн осіб		1,9	1,9	1,7	2,6	1,6	2,1
Рівень безробіття населення у віці 15-70 років (за методологією МОП), у % до робочої сили відповідної вікової групи		14,9	12,6	9,9	17,6	9,3	16,0
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		22 515	26 300	20 600	26 387	22 283	30 187
Середньомісячна заробітна плата, скоригована на індекс споживчих цін, % до попереднього року		5,9	7,2	4,0	10,5	5,7	11,2

РИЗИКИ / ЯВИЩА НА 2023-2026 РОКИ

Оцінка ризиків здійснювалася за двома критеріями: ймовірність реалізації конкретного ризику та вплив ризику на економіку України.

На основі наданих матеріалів було розраховано інтегральну оцінку ризиків як добуток оцінок ймовірності реалізації явища та впливу явища на економіку України, зважений на кількість респондентів.

Ризики на 2023 та 2024 роки оцінювалися вчетверте, на 2025 та 2026 роки – уперше. Максимальна консенсус-оцінка як зовнішніх, так і внутрішніх ризиків має інтегральне значення 16.

Після функціонування впродовж багатьох років в умовах гібридної війни РФ проти України повномасштабна війна з 24.02.2022 стала викликом, що змінив економічне становище України, зокрема змусив суспільство адаптуватися до функціонування в умовах повної невизначеності стосовно тривалості бойових дій та визначив «нові» ризики, пов'язані з війною, – військові умови, які очікувано отримали високі інтегральні оцінки.

Так, ризик «Продовження війни на території України» отримав максимальну оцінку (16) на 2023 рік та (12) на 2024 рік. У подальшому на 2025-2026 роки оцінки для даного ризику з року в рік суттєво зменшуються до 6 та 3 відповідно, що є свідченням того, що більшість експертів схиляється до думки щодо припинення війни (перемоги України над РФ) протягом наступних 2 років.

Високі інтегральні оцінки впродовж усього прогнозного періоду (2023-2026 роки) має ризик «Неможливість за різних причин повноцінного використання в економіці значної частини території, яка зазнала окупації та руйнівних наслідків проведення активних бойових дій, зокрема внаслідок необхідності масового її розмінування» – 15, 13, 10 та 8 відповідно, що свідчить про значні масштаби завданих збитків.

На думку експертів, «Деблокування морських портів України та їх вільне використання» та «Підписання мирної угоди» відбудуться, починаючи з 2024 року (інтегральні оцінки 10 та 9 відповідно).

Найбільш значущими серед **зовнішніх ризиків** виявилися:

впродовж 2023-2026 років:

- «Глибока соціалізація значної частини біженців за кордоном із мінімальною ймовірністю їх повернення у майбутньому»;
- «Послаблення/затримка фінансової підтримки процесів відбудови України зі сторони міжнародних партнерів»;

у 2023-2024 роках:

- «Суттєве зростання світових цін на продовольство»;
- «Суттєве зростання цін на світових енергетичних ринках».

На думку експертів, процес інтеграції України до ЄС відбуватиметься повільно лише у 2023 році (інтегральна оцінка 8), з подальшим його прискоренням впродовж наступних трьох років.

Оцінка реалізації ризиків та їх впливу на економіку України проводилася за такою шкалою:

Оцінка ймовірності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Значна ймовірність (50% і більше) прояву явища – 4	Значний вплив – 4
Середня ймовірність (30–49%) прояву явища – 3	Помірний вплив – 3
Помірна ймовірність (10–29%) прояву явища – 2	Слабкий вплив – 2
Мала ймовірність (менше 10%) прояву явища – 1	Незначний вплив – 1
Явище не є вірогідним – 0	Вплив відсутній – 0

Серед **внутрішніх ризиків / явищ** для вітчизняної економіки високими виявилися:

впродовж 2023-2026 років:

- «Демографічна криза: дефіцит трудових ресурсів – надвеликий відсоток населення, що потребує соціальної підтримки (пенсіонери, діти, інваліди) – гендерний зсув»;
- «Відсутність можливості неемісійного покриття дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування»;

у 2023-2024 роках:

- «Посилення неплатоспроможності суб'єктів економічної діяльності»;
- «Збереження низької кредитної активності комерційних банків у реальному секторі»;
- «Отримання низького врожаю зернових культур».

Єдиним внутрішнім ризиком, що займав першу позицію серед високих інтегральних оцінок впродовж останніх років, є «Збереження наявного рівня корупції», оцінки якого тримаються на високому рівні та, навіть, наразі збільшилися (9 у 2023 та у 2024 роках, з незначним послабленням у подальшому).

Найменш значущими для економіки експертами оцінено такі ризики / явища як:

- «Виникнення нових хвиль пандемії COVID-19 в світі» (серед зовнішніх ризиків / явищ);
- «Запровадження нової податкової системи» (серед внутрішніх).

Водночас, окрім запропонованих, експертами були оцінені власні ризики, реалізація яких найбільш визначена у 2023-2024 роках. Серед них слід виділити:

- «Складнощі збереження ринків збуту» (максимальна інтегральна оцінка на рівні 16 впродовж 2023-2024 років, 9 у 2025 році та 6 у 2026 році);
- «Дисбаланси фінансування, деградація окремих галузей економіки та регіонів»;
- «Активізація Китаю, що допоможе РФ у війні» (високі інтегральні оцінки впродовж 2023-2026 років).

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА РИЗИКІВ / ЯВИЩ НА 2023-2026 РОКИ

Таблиця 3

Військові умови (квітень 2023 року)

Військові умови	2023 рік			2024 рік			2025 рік			2026 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Продовження війни на території України	16	4	4	12	3	4	6	2	3	3	1	3
Неможливість за різних причин повноцінного використання в економіці значної частини території, яка зазнала окупації та руйнівних наслідків проведення активних бойових дій, зокрема внаслідок необхідності масового її розмінування	15	4	4	13	4	4	10	3	3	8	2	3
Деблокування морських портів України та їх вільне використання	6	2	4	10	3	4	10	3	4	9	3	3
Підписання мирної угоди	4	1	3	9	2	4	8	2	4	7	2	3

Зовнішні явища (квітень 2023 року)

Зовнішні явища	2023 рік			2024 рік			2025 рік			2026 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Глибока соціалізація значної частини біженців за кордоном із мінімальною ймовірністю їх повернення у майбутньому	11	3	3	10	3	3	10	3	3	9	3	3
Суттєве зростання світових цін на продовольство	9	3	3	9	3	3	7	2	3	6	2	3
Послаблення/затримка фінансової підтримки процесів відбудови України зі сторони міжнародних партнерів	9	2	4	10	3	4	10	3	4	9	3	4
Суттєве зростання цін на світових енергетичних ринках	8	3	3	8	3	3	7	2	3	6	2	3
Повільні процеси інтеграції України до ЄС	8	3	2	7	3	3	6	2	3	5	2	3
Світова економічна криза	7	2	3	8	2	3	6	2	3	5	2	3
Виникнення нових хвиль пандемії COVID-19 в світі	3	2	2	4	2	2	3	1	2	3	1	2

Внутрішні ризики / явища (квітень 2023 року)

Внутрішні ризики / явища	2023 рік			2024 рік			2025 рік			2026 рік		
	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України	Інтегральна оцінка	Оцінка вірогідності реалізації явища	Оцінка впливу явища на економіку України
Демографічна криза: дефіцит трудових ресурсів – надвеликий відсоток населення, що потребує соціальної підтримки (пенсіонери, діти, інваліди) – гендерний зсув	10	3	3	12	4	3	10	3	3	10	3	3
Посилення неплатоспроможності суб'єктів економічної діяльності	10	3	3	9	3	3	7	2	3	6	2	3
Збереження низької кредитної активності комерційних банків у реальному секторі	10	4	3	9	3	3	7	2	3	6	2	2
Отримання низького врожаю зернових культур	10	3	3	10	3	3	7	2	3	6	2	3
Відсутність можливості неемісійного покриття дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування	10	3	3	10	3	3	8	3	3	8	3	3
Зубожіння переважної частини населення	9	3	3	9	3	3	7	2	3	6	2	3
Збереження наявного рівня корупції	9	3	3	9	3	3	8	3	3	7	2	3
Значний дефіцит потужності в електроенергетиці	9	3	3	7	2	3	5	2	3	3	1	3
Стрімке посилення трудової міграції за кордон	7	2	3	7	2	3	7	2	3	7	2	3
Зростання безробіття до рівня соціального протесту	6	2	3	6	2	3	4	2	2	4	1	2
Запровадження нової податкової системи	3	1	3	5	2	3	6	2	3	5	2	2

Додаткові явища, запропоновані експертами (квітень 2023 року): «Складнощі збереження ринків збуту», «Недоотримання фінансової допомоги (дефіцит фінансових ресурсів)», «Падіння валютного курсу», «Дисбаланси фінансування, деградація окремих галузей економіки та регіонів», «Активізація Китаю, що допоможе РФ у війні», «Несприятливий результат виборів Президента в США в 2024 році», «Ризики дефолту України через критичне наростання показника відношення боргу до ВВП та недостатньої економічної активності», «Прив'язка валютного курсу до кошика світових валют як необхідний тимчасовий захід для утримання фінансової системи від колапсу через світову кризу», «Відтік капіталу за кордон», «Геополітичні зміни в Європі та США», «Проведення виборів і зміна влади», «Ухвалення та реалізація стратегії переведення економіки на «військові рейки», «Суттєве підвищення ефективності державної економічної політики».

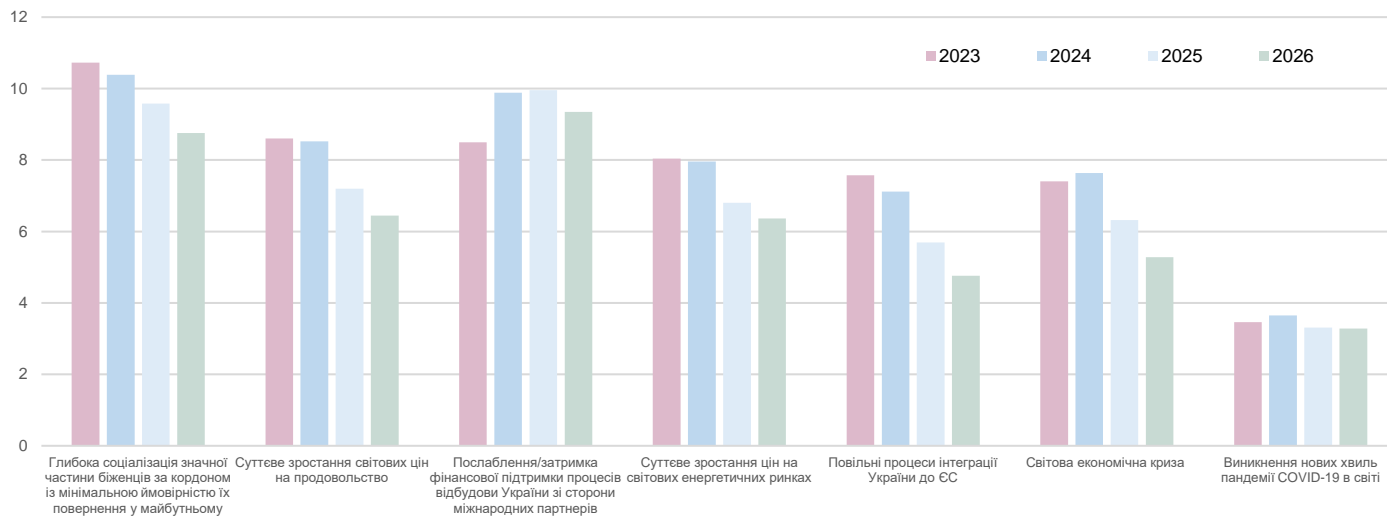
Військові умови

(інтегральні оцінки у 2023-2026 роках)

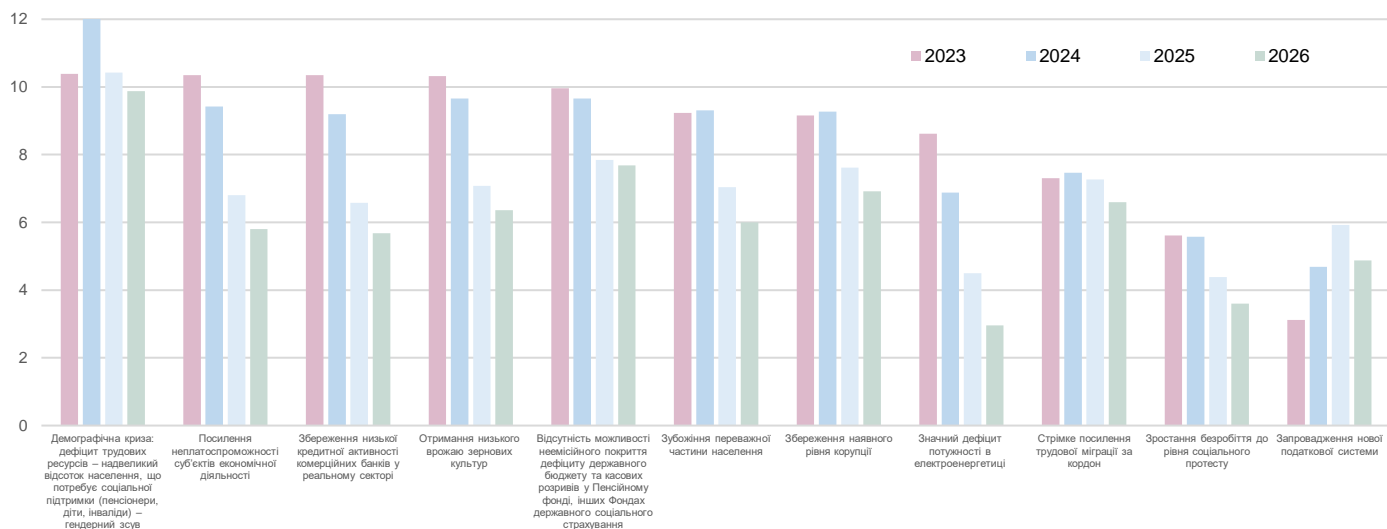
Зовнішні явища

(інтегральні оцінки у 2023-2026 роках)

Внутрішні ризики / явища

(інтегральні оцінки у 2023-2026 роках)

УЗАГАЛЬНЕНІ ПРИПУЩЕННЯ КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ

Таблиця 4

Період	Показник	На 2023 рік станом на:				На 2024 рік станом на:				На 2025 рік станом на:	На 2026 рік станом на:
		07/20	04/21	10/21	04/23	07/20	04/21	10/21	04/23	04/23	04/23
ВВП, % реальні зміни:											
США		2,5	2,8	2,8	1,0	2,0	2,0	2,0	1,4	1,9	2,2
Єврозона		1,9	2,8	2,1	0,5	1,6	2,0	2,0	1,5	1,7	1,8
Китай		5,8	5,8	5,7	5,1	5,5	5,4	5,2	5,1	5,5	6,0
російська федерація		1,9	2,1	2,0	-1,9	1,8	1,9	1,8	-0,5	1,0	1,5
Ціна на нафту марки Brent, середньорічна, дол. США/барель		50	60	64	84	50	60	64	81	74,5	71
Ціна на чорні метали , середньорічна зміна, у % до попереднього року		2,8	1,7	1,0	-1,0	3,0	3,0	3,0	-3,0	-4,0	1,3
Ціна на залізну руду , середньорічна зміна, у % до попереднього року		1,5	1,7	1,0	-10,0	2,0	3,0	3,0	-10,0	-4,9	0,7
Ціна на пшеницю , середньорічна зміна, у % до попереднього року		1,5	1,0	0,9	-14,0	2,0	1,5	5,0	-8,3	-4,0	1,0
Ціна на кукурудзу , середньорічна зміна, у % до попереднього року		2,6	2,0	0,9	-12,0	2,5	1,0	0,9	-9,8	-5,4	2,2
Середньорічна ціна на імпортований природний газ , дол. США за 1 тис. м ³		183	220	285	900	195	215	300	792,4	662,5	600
Середньорічний обмінний курс , євро / дол. США		1,10	1,16	1,15	1,09	1,10	1,15	1,15	1,07	1,07	1,08
Зміна тарифів на комунальні послуги для населення (грудень до грудня), на базі яких розраховується індекс споживчих цін, %, зокрема:											
<i>природний газ</i>		6	7,5	7,5	0	6,5	7,5	10	30	27,5	27,5
<i>електроенергія</i>		5	12,5	10	30	5	7,5	5	20	17,5	17,5
<i>постачання теплової енергії та гарячої води</i>		6	8,5	10	7	2,7	5	7,5	40	26	24
Зміна тарифів на перевезення (грудень до грудня), %, зокрема:											
<i>пасажирів, багажу і вантажобагажу пасажирів залізничним транспортом</i>		6,5	6,5	10	9,3	6	6,5	5	19,8	20,5	25
<i>вантажні залізничні перевезення</i>		10	10	7,5	28,6	10	10	7,5	27,5	15	30
Мінімальна заробітна плата, середньорічна , гривень		6 800	7 046	7 178	6 925	7 443	7 540	7 683	7 600	8 200	8 800
Валовий збір зернових , млн тонн		72	72	72	45	73	71	74	49	54,5	60
Облікова ставка Національного банку , % річних, на кінець року		7,3	7	7,5	25	6	6	6,8	21	14,5	11
Обсяг міжнародної фінансової допомоги , млрд дол. США		x	x	x	39	x	x	x	40	25	20
Надходження від приватизації державного майна , млрд гривень		3,0	4,0	3,0	3,0	4,0	2,8	2,3	5,0	5,5	5,0
Середньорічна чисельність наявного населення , млн осіб		x	x	x	33,0	x	x	x	33,7	34,4	35,5
Міграційний приріст (+) / скорочення (-) , млн осіб		x	x	x	-0,5	x	x	x	1,0	1,5	1,3

ДОДАТКИ

Таблиця 5

ОСНОВНІ МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЗА 2015-2022 РОКИ

Період	Показники ¹	Звіт							
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Національні рахунки, млрд грн									
	Номінальний ВВП	1 988,5	2 385,4	2 981,2	3 560,3	3 977,2	4 222,0	5 450,8	5 191,0
	Споживання	1 723,6	2 032,3	2 618,1	3 209,3	3 705,1	3 908,8	4 734,3	5 408,2
	Валове нагромадження	316,8	518,2	595,2	661,8	592,2	377,1	788,6	654,6
	Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-51,9	-165,2	-232,1	-310,8	-320,1	-63,9	-72,0	-871,8
Національні рахунки, %, річна зміна									
	Реальний ВВП	-9,8	2,4	2,4	3,5	3,2	-3,8	3,4	-29,1
	Споживання	-15,2	2,0	8,4	7,1	5,3	1,2	5,5	-16,9
	Валове нагромадження основного капіталу	-9,2	20,4	16,1	16,6	11,7	-21,3	9,3	-34,3
	Експорт товарів та послуг	-13,2	-1,8	3,9	-1,4	7,3	-5,8	-8,6	-42,4
	Імпорт товарів та послуг	-16,7	9,3	12,9	2,8	5,7	-6,4	14,2	-18,5
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна									
	Сільське господарство	-4,8	6,3	-2,2	8,2	1,4	-10,1	16,4	-28,3*
	Промислове виробництво	-12,3	4,0	1,1	3,0	-0,5	-4,5	1,9	-36,9
Інфляція, індекс (%)									
	Індекс споживчих цін (середній за рік)	148,7	113,9	114,4	110,9	107,9	102,7	109,4	120,2
	грудень до грудня попереднього року	143,3	112,4	113,7	109,8	104,1	105,0	110,0	126,6
	Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	136,0	120,5	126,4	117,4	104,1	98,4	140,8	147,3*
	грудень до грудня попереднього року	125,4	135,7	116,5	114,2	92,6	114,5	162,2	138,2*
Зовнішній сектор, млрд дол. США									
	Рахунок поточних операцій	5,0	-1,9	-3,5	-6,4	-4,1	5,3	-3,9	8,0
	Обсяг експорту товарів та послуг	47,9	46,0	53,9	59,2	63,6	60,7	81,5	57,0
	Обсяг імпорту товарів та послуг	50,2	52,5	62,7	70,6	76,1	63,1	84,2	83,0
	Фінансовий рахунок	4,6	-3,1	-6,0	-9,3	-10,1	3,3	-4,4	11,1
	Прямі іноземні інвестиції (сальдо)	0,2	-4,0	-3,4	-4,9	-5,2	0,1	-7,5	-0,5
	Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)	13,3	15,5	18,8	20,8	25,3	29,1	30,9	28,5
Обмінний курс, грн./дол. США									
	Середньорічний	21,84	25,55	26,60	27,20	25,85	26,96	27,29	32,34
	На кінець року	24,00	27,19	28,07	27,69	23,69	28,27	27,28	36,57
Державні фінанси, млрд гривень									
	Доходи зведеного бюджету	652,0	782,9	1 017,0	1 184,3	1 289,8	1 376,7	1 662,3	2 196,6
	Видатки зведеного бюджету	679,9	835,8	1 057,0	1 250,2	1 372,4	1 595,4	1 845,4	3 043,9
	Сальдо зведеного бюджету	-30,9	-54,8	-47,9	-67,8	-87,3	-224,5	-187,8	-845,0
	Державний борг (прямий та гарантований)	1 572,2	1 929,8	2 141,8	2 168,4	1 998,3	2 551,9	2 672,1	4 072,8
Соціальні показники									
	Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до робочої сили віком 15-70 років	9,1	9,3	9,5	8,8	8,2	9,5	9,9	18,4*
	Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	4 195	5 183	7 104	8 865	10 497	11 591	14 014	14 847

¹ Дані з 2015 року наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

*-оцінка Мінекономіки

ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2023 РІК

(липень 2020 – квітень 2023 року)

Показник	Період	2023				
		07/2020	04/2021	10/2021	04/2023	Відхилення (04/2023 до 10/2021)
Національні рахунки, млрд гривень						
Номинальний ВВП		5539,5	5 528,0	6491,6	6 079,9	-6,3%
Національні рахунки, %, річна зміна						
Реальний ВВП		4,1	3,5	3,4	0,3	-3,1 в.п.
Споживання		3,5	3,4	3,4	2,4	-1,0 в.п.
Валове нагромадження основного капіталу		9,3	10,0	10,0	8,9	-1,1 в.п.
Експорт товарів та послуг		5,0	2,4	2,8	-3,2	-6,0 в.п.
Імпорт товарів та послуг		6,8	5,0	4,5	2,3	-2,2 в.п.
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна						
Сільське господарство		3,7	2,8	3,0	-1,0	-4,0 в.п.
Промислове виробництво		3,8	2,3	3,0	0,2	-2,8 в.п.
Інфляція, індекс (%)						
Індекс споживчих цін (середній за рік)		106,0	106,0	106,7	120,7	+14,0 в.п.
грудень до грудня попереднього року		105,4	105,7	106,6	119,7	+13,1 в.п.
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		106,8	107,8	110,0	126,4	+16,4 в.п.
грудень до грудня попереднього року		106,1	106,8	109,8	126,3	+16,5 в.п.
Зовнішній сектор, млрд дол. США						
Рахунок поточних операцій		-4,1	-5,7	-5,5	-6,6	-\$1,1 млрд
Обсяг експорту товарів та послуг		69,9	69,5	77,9	55,1	-29,2%
обсяг експорту товарів		x	x	x	40,2	x
Обсяг імпорту товарів та послуг		82,0	80,1	89,0	91,2	+2,5%
обсяг імпорту товарів		x	x	x	61,0	x
Фінансовий рахунок		-6,3	-7,5	-6,2	-13,2	+\$7,0 млрд
Прямі іноземні інвестиції		-3,6	-3,5	-5,6	-0,6	-\$5,0 млрд
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		28,2	29,5	30,7	29,5	-\$1,2 млрд

Продовження таблиці 6

Показник	Період	2023				Відхилення (04/2023 до 10/2021)
		07/2020	04/2021	10/2021	04/2023	
Зовнішній сектор, % ВВП						
Рахунок поточних операцій		-2,1	-3,0	-2,4	-4,2	-1,8 в.п.
Обсяг експорту товарів та послуг		36,6	36,5	34,3	35,3	+1,0 в.п.
обсяг експорту товарів		x	x	x	25,8	x
Обсяг імпорту товарів та послуг		42,9	42,0	39,2	58,5	+19,2 в.п.
обсяг імпорту товарів		x	x	x	39,1	x
Фінансовий рахунок		-3,7	-5,1	-4,1	-14,1	+10,0 в.п.
Прямі іноземні інвестиції		-1,9	-1,8	-2,5	-0,4	-2,1 в.п.
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		14,8	15,5	13,5	18,9	+5,4 в.п.
Зовнішній сектор, %, річна зміна (вартісний вимір)						
Обсяг експорту товарів та послуг		8,2	5,8	5,8	-3,4	-9,2 в.п.
Обсяг імпорту товарів та послуг		8,2	6,0	6,9	9,9	+3,0 в.п.
Обмінний курс, грн/дол. США						
Середньорічний		29,01	29,00	28,63	38,98	+36,2%
На кінець року		30,40	29,20	28,40	41,25	+45,2%
Державні фінанси, млрд грн						
Доходи зведеного бюджету		1571,5	1 707,0	1819,0	2 419,5	+33,0%
Видатки зведеного бюджету		1680,5	1 905,0	1992,0	3 618,8	+81,7%
Сальдо зведеного бюджету		-127,0	-179,8	-188,1	-1 199,3	+1011 млрд грн
Державний борг (прямий та гарантований)		2200,0	2 674,3	2 175,0	5 249,6	+141,4%
Державні фінанси, % ВВП						
Доходи зведеного бюджету		28,4	30,9	28,0	39,8	+11,8 в.п.
Видатки зведеного бюджету		30,3	34,5	30,7	59,5	+28,8 в.п.
Сальдо зведеного бюджету		-2,3	-3,3	-2,9	-19,7	+16,8 в.п.
Державний борг (прямий та гарантований)		39,7	48,4	33,5	86,3	+52,8 в.п.
Соціальні показники						
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років, млн осіб		x	x	x	12,2	x
Кількість безробітних у віці 15-70 років (за методологією МОП), млн осіб		x	x	x	2,6	x
Рівень безробіття (за методологією МОП), % до робочої сили віком 15–70 років		8,9	8,3	8,4	19,8	+11,4 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		15778	16 705	17 263	16 723	-3,1%

ДИНАМІКА КОНСЕНСУС-ПРОГНОЗУ НА 2024-2026 РОКИ

(липень 2020 – квітень 2023 року)

Показник	Період	2024					2025	2026
		07/2020	04/2021	10/2021	04/2023	Відхилення (04/2023 до 10/2021)	04/2023	04/2023
Національні рахунки, млрд гривень								
Номінальний ВВП		6222,3	6 015,0	7 186,6	7 211,5	+0,3%	8 289,8	9 657,5
Національні рахунки, індекс %, річна зміна								
Реальний ВВП		4,5	3,9	4,0	3,8	-0,2 в.п.	5,2	4,8
Споживання		3,5	3,8	3,6	2,6	-1,0 в.п.	4,1	5,5
Валове нагромадження основного капіталу		9,3	9,7	12,0	12,9	+0,9 в.п.	18,6	17,0
Експорт товарів та послуг		5,3	3,5	2,5	4,1	+1,6 в.п.	5,8	7,5
Імпорт товарів та послуг		7,4	5,9	4,3	5,7	+1,4 в.п.	7,1	8,8
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна								
Сільське господарство		3,0	2,7	2,0	5,8	+3,8 в.п.	5,3	6,2
Промислове виробництво		4,4	3,8	4,4	2,7	-1,7 в.п.	5,9	6,8
Інфляція, індекс (%)								
Індекс споживчих цін (середній за рік)		105,1	105,3	106,0	115,0	+9,0 в.п.	109,2	108,0
грудень до грудня попереднього року		105,0	105,1	106,0	111,0	+5,0 в.п.	109,8	109,5
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)		106,0	108,0	108,0	120,5	+12,5 в.п.	113,9	111,5
грудень до грудня попереднього року		105,7	107,0	107,0	116,4	+9,4 в.п.	113,7	110,6
Зовнішній сектор, млрд дол. США								
Рахунок поточних операцій		-2,0	-4,0	-4,8	-8,4	-\$3,6 млрд	-5,5	-7,4
Обсяг експорту товарів та послуг		74,5	74,7	81,7	59,2	-27,5%	66,8	78,7
обсяг експорту товарів		x	x	x	42,5	x	49,8	58,7
Обсяг імпорту товарів та послуг		87,5	82,0	85,8	90,1	+5,1%	88,2	106,6
обсяг імпорту товарів		x	x	x	66,1	x	68,9	78,4
Фінансовий рахунок		-4,5	-10,0	-6,7	-6,8	+\$0,1 млрд	-7,4	-8,8
Прямі іноземні інвестиції		-4,2	-3,4	-5,6	-2,8	-\$2,9 млрд	-4,8	-4,5
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		28,6	27,6	30,8	30,3	-\$0,6 млрд	31,5	31,5

Показник	Період	2024					2025	2026
		07/2020	04/2021	10/2021	04/2023	Відхилення (04/2023 до 10/2021)	04/2023	04/2023
Зовнішній сектор, % ВВП								
Рахунок поточних операцій		-1,0	-1,9	-1,9	-5,0	-3,2 в.п.	-3,1	-3,6
Обсяг експорту товарів та послуг		35,8	36,1	32,0	35,5	+3,5 в.п.	37,1	37,9
обсяг експорту товарів		x	x	x	25,5	x	27,7	28,2
Обсяг імпорту товарів та послуг		42,0	39,7	33,7	54,1	+20,5 в.п.	49,0	51,3
обсяг імпорту товарів		x	x	x	39,7	x	38,3	37,7
Фінансовий рахунок		-2,7	-5,9	-3,8	-7,2	+3,4 в.п.	-7,9	-8,2
Прямі іноземні інвестиції		-2,0	-1,6	-2,2	-1,7	-0,6 в.п.	-2,6	-2,2
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)		13,7	13,4	12,1	18,2	+6,1 в.п.	17,5	15,2
Зовнішній сектор, %, річна зміна (вартісний вимір)								
Обсяг експорту товарів та послуг		8,4	5,9	6,6	8,8	+2,2 в.п.	8,8	12,4
Обсяг імпорту товарів та послуг		8,2	6,8	8,0	6,2	-1,8 в.п.	9,9	11,5
Обмінний курс, грн/дол. США								
Середньорічний		29,85	29,12	28,20	43,30	+53,5%	46,06	46,50
На кінець року		32,25	29,60	29,00	42,70	+47,2%	43,50	45,00
Державні фінанси, млрд грн								
Доходи зведеного бюджету		1723,0	1 865,0	1 992,5	2 788,6	+40,0%	3 124,1	3 452,4
Видатки зведеного бюджету		1840,0	2045,0	2169,0	3 866,0	+78,2%	4 047,0	4 336,5
Сальдо зведеного бюджету		-124,8	-172,0	-177,7	-1 077,4	+899,7 млрд грн	-828,0	-671,5
Державний борг (прямий та гарантований)		2412,5	2 726,9	2 175,0	6 329,7	+191,0%	6 298,6	5 979,7
Державні фінанси, % ВВП								
Доходи зведеного бюджету		31,1	31,0	27,7	38,7	+11,0 в.п.	37,7	35,7
Видатки зведеного бюджету		33,2	34,0	30,2	53,6	+23,4 в.п.	48,8	44,9
Сальдо зведеного бюджету		-2,3	-2,9	-2,5	-14,9	+12,4 в.п.	-10,0	-7,0
Державний борг (прямий та гарантований)		43,6	45,3	30,3	87,8	+57,5 в.п.	76,0	61,9
Соціальні показники								
Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років, млн осіб		x	x	x	12,4	x	12,7	13,4
Кількість безробітних у віці 15-70 років (за методологією МОП), млн осіб		x	x	x	2,1	x	1,9	1,9
Рівень безробіття (за методологією МОП), % до робочої сили віком 15–70 років		8,2	8,4	8,5	15,3	+6,9 в.п.	14,9	12,6
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн		17660	18 557	19 000	19 064	+0,3 в.п.	22 515	26 300

ДИНАМІКА ІНТЕГРАЛЬНИХ ОЦІНОК РИЗИКІВ / ЯВИЩ НА 2023–2026 РОКИ

Зовнішні явища	Інтегральна оцінка									
	на 2023 рік станом на:				на 2024 рік станом на:				на 2025 рік станом на:	на 2026 рік станом на:
	лип.	квіт.	жовт.	квіт.	лип.	квіт.	жовт.	квіт.	квіт.	квіт.
	2020	2021		2023	2020	2021		2023	2023	2023
Світова економічна криза	3	3	6	7	3	3	5	8	6	5
Повільні процеси інтеграції України до ЄС*	x	x	x	8	x	x	x	7	6	5
Виникнення нових хвиль пандемії COVID-19 в світі	3	3	5	3	3	2	3	4	3	3
Суттєве зростання цін на світових енергетичних ринках	4	4	7	8	4	3	7	8	7	6
Суттєве зростання світових цін на продовольство*	x	x	x	9	x	x	x	9	7	6
Послаблення/затримка фінансової підтримки процесів відбудови України зі сторони міжнародних партнерів*	x	x	x	9	x	x	x	10	10	9
Глибока соціалізація значної частини біженців за кордоном із мінімальною ймовірністю їх повернення у майбутньому*	x	x	x	11	x	x	x	10	10	9

*- починаючи з квітня 2023 року, наявні ризики доповнено новими: «Повільні процеси інтеграції України до ЄС», «Суттєве зростання світових цін на продовольство», «Послаблення/затримка фінансової підтримки процесів відбудови України зі сторони міжнародних партнерів» та «Глибока соціалізація значної частини біженців за кордоном із мінімальною ймовірністю їх повернення у майбутньому» на 2023-2026 роки

Продовження таблиці 8

Внутрішні ризики / явища	Інтегральна оцінка									
	на 2023 рік станом на:				на 2024 рік станом на:				на 2025 рік станом на:	на 2026 рік станом на:
	лип.	квіт.	жовт.	квіт.	лип.	квіт.	жовт.	квіт.	квіт.	квіт.
	2020	2021		2023	2020	2021		2023	2023	2023
Значний дефіцит потужності в електроенергетиці**	x	x	x	9	x	x	x	7	5	3
Отримання низького врожаю зернових культур	x	5	3	10	x	5	4	10	7	6
Посилення неплатоспроможності суб'єктів економічної діяльності**	x	x	x	10	x	x	x	9	7	6
Відсутність можливості неемісійного покриття дефіциту державного бюджету та касових розривів у ПФУ, інших Фондах державного соціального страхування*	6	8	5	10	6	8	4	10	8	8
Збереження низької кредитної активності комерційних банків у реальному секторі	5	7	7	10	4	6	6	9	7	6
Демографічна криза: дефіцит трудових ресурсів – надвеликий відсоток населення, що потребує соціальної підтримки (пенсіонери, діти, інваліди) – гендерний зсув**	x	x	x	10	x	x	x	12	10	10
Зростання безробіття до рівня соціального протесту**	x	x	x	6	x	x	x	6	4	4
Зубожіння переважної частини населення**	x	x	x	9	x	x	x	9	7	6
Стрімке посилення трудової міграції за кордон	x	x	6	7	x	x	6	7	7	7
Запровадження нової податкової системи**	x	x	x	3	x	x	x	5	6	5
Збереження наявного рівня корупції	8	9	8	9	6	9	7	9	8	7

*- починаючи з квітня 2023 року, ризик «Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у ПФУ, інших Фондах державного соціального страхування» змінено наступним уточненням: «Відсутність можливості неемісійного покриття дефіциту...»;

** - починаючи з квітня 2023 року, наявні ризики доповнено новими: «Значний дефіцит потужності в електроенергетиці», «Посилення неплатоспроможності суб'єктів економічної діяльності», «Демографічна криза: дефіцит трудових ресурсів – надвеликий відсоток населення, що потребує соціальної підтримки (пенсіонери, діти, інваліди) – гендерний зсув», «Зростання безробіття до рівня соціального протесту», «Зубожіння переважної частини населення», «Запровадження нової податкової системи»

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ ДО ТАБЛИЦЬ

Агреговані номінальні величини та індекси розраховані як медіана відповідних показників, наданих усіма прогнозуючими організаціями–учасниками (експертами) опитування з метою зменшення впливу показників, що знаходяться поза межами найбільшої сукупності прогнозних оцінок, зважаючи на те, що через швидкозмінність подій у вітчизняній економіці та невизначеність й загрози її подальшого розвитку, при опитуванні експертів формуються значні варіації / діапазони прогнозних оцінок, наданих усіма прогнозуючими організаціями.

Узагальнені значення величин, що прогнозуються як відсоток від ВВП (зокрема, показники зовнішнього сектору та бюджету), розраховані як відношення медіани номінального значення показника до відповідного значення ВВП розрахованого, також, по медіані. Показники, що прогнозуються у доларах США, розраховані як відсоток від ВВП з використанням медіани обмінного курсу.

Консенсусне значення дефіциту/профіциту бюджету розраховані як різниця між медіаною показників доходів та видатків.

При підготовці випуску організаціями–учасниками (експертами) опитування були надані такі матеріали:

- припущення прогнозу щодо економічної політики, яка проводитиметься у 2023–2026 роках, та деякі кількісні екзогенні параметри розвитку (наведені у табл. 4);
- прогноз основних макроекономічних показників на 2023–2026 роки (наведені в табл. 1 та 2);
- експертна оцінка ризиків на 2023–2026 роки (наведені в табл. 3 та 8).

У підготовці випуску брали участь: Наталя Горшкова
Валерія Войтенко
Наталя Барилко
Людмила Хмелюк

Контактна інформація:

Департамент стратегічного планування
та макроекономічного прогнозування
Міністерства економіки України

Електронна адреса: lkhmelyuk@me.gov.ua

Контактний телефон: (044) 200-44-68

© Міністерство економіки України

